

SIDAN 6

Historiskt avtal ger reservare rätt till löneutveckling

500

SIDAN 31

ÅR firar både Livgardet och marinen.

SIDAN 28

Fixa multitestet med coach Vestling

Reservofficeren

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNAS TIDNING | ÅRGÅNG 2021

nr. 1

SIDAN 20

”Vad kan du göra för ditt land?”

Den frågan bör alla ställa sig tycker marinchef konteramiral Ewa Skoog Haslum. Hon vill ha mer frihet och ansvar – och mer pengar till personal och övning.

» Utmaningen är enkel: Den heter Försvarsmakten.

SIDAN 32

FRAMTIDSTRO. Hans Pahlin ansvarar för att återetablera I 21 i Sollefteå.

Riksdagen vill ge reservare rätt till tjänstledighet.....	4
Nu får alla RO 1-or löneförhöjning.....	6
Stort intresse för FM LOG:s nysatsning.....	7
Två projektledare ska driva Sverof 2.0 framåt.....	8
Framgångar på förhandlingsfronten.....	9
Försvaret Sverige dygnet runt.....	20
Det här gäller om olyckan skulle slå till.....	24
En dag på havet med västra kretsen.....	26
Praktverk firar marint jubileum.....	31
Carl Douglas: Utmaningen är Försvarmakten.....	32

ARMHÄNG. Andas, andas, andas. Du orkar mer än du tror. Här är tipsen för att klara multitestet.

28

Regeringen bör bädda för svenskt totalförsvarsavtal.

Debatt: RO/Mj
Kristian Wendt

17

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Magnus Konradsson

Redaktör

Jenny Harlin

red@reservofficererna.se

Form/AD

Christian Williamsson (A4)

Produktion

A4 Text & Form AB

Tryck

Tryckerigruppen AB

Omslagsbild

Maja Hansson/Försvarmakten

Tidningen Reservofficeren

är officiellt organ för Förbundet Reservofficerarna. Enskilda artiklar ger inte nödvändigt uttryck för förbundets officiella ståndpunkt.

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNA

Adress: Karlavägen 65, Box 30166, 10425 Stockholm.

Hemsida: www.reservofficerarna.se.

Förbundsordförande: Magnus Konradsson, 0705-52 16 78, Magnus.konradsson@reservofficerarna.se

Förhandlingschef: Jonas Wiberg, 0707-14 03 44, Jonas.wiberg@reservofficerarna.se.

Övriga styrelseledamöter: Vice ordförande Johan Hamnegård, Patrik Selling, Pierre Dickson, Magnus Andersson samt Markus Z. Wiborg.

Kanslichef och ombudsman:

Jenny Harlin, 0735-114572, jenny.harlin@reservofficerarna.se.

Förbundet Reservofficerarna är en intresseorganisation med facklig kompetens. Förbundet är anslutet till Saco och företräder landets reservofficerare gentemot arbetsgivaren Försvarmakten. Förbundet Reservofficerarna har två medlemsförbund: Svenska Flottans Reservofficersförbund (SFRÖ) och Sveriges Reservofficerare (Sverof) och har totalt drygt 2 300 medlemmar.

Ordförande, SFRÖ: Johan Hamnegård, ordforande@sfro.se.

Ordförande, Sverof: Magnus Konradsson, magnus.konradsson@sverof.se.

Viktigt att reservofficeren nyttjas när försvaret växer

Det händer mycket nu. Mer pengar till försvaret, regementen ska återuppbyggas, krigsorganisationen ska växa, nya system införas, fler värnpliktiga utbildas, fler reservofficerare anlitas... Och det är ju bra. Men det kan finnas risk för växtvärk i en organisation som under decennier haft fokus på neddragningar.

Trots att Försvarmakten sällan har tilldelats så mycket skattemedel som nu, kommer signaler om att man sparar på det viktigaste: personalen.

Under det gångna året har pandemin av förklarliga skäl orsakat inställda övningar. Men även ekonomin anges som problematisk när vi hör efter bland förbanden. Vissa anger att man inte har råd att aktivera sina reservofficerare, vilket utgör hinder för att uppnå satta uppdrag och mål.

Detta är förstås bekymmersamt. Reservofficeren är ju förstärkningen som ska underlätta tillväxten, och utan personal försvåras leveransen.

ATT RESERVOFFICERSSYSTEMET nu är återuppväckt är ytterst välkommet. Men för att det ska fungera måste det också resurssättas och finansieras systematiskt, annars blir det inte mer än en papperskonstruktion eller en budgetregulator för att fylla gårdagens ekonomiska hål.

Att reservofficeren nyttjas och får möjlighet att öva regelbundet är förstås viktigt för individens och Försvarmaktens förmåga. Men det är också viktigt för folkförankringen, för medborgarnas inställning till Försvarmaktens behov. Det man inte känner till har man mindre förståelse för. Ju fler det är som tjänstgör i totalförsvaret, desto mindre udda kommer tjänstgöringen att anses vara.

Försvaret är ju som bekant inget särintresse, utan ett gemensamt ansvarstagande som gör samhället mer robust.

Förhoppningsvis kommer den pågående pandemin att väcka fler människors intresse för att

minska samhällets sårbarhet. Jag vet att det finns många som på olika sätt vill bidra.

Ett tydligt tecken på det var engagemanget vid FM LOG:s digitala rekryteringsmöte med god upplutning från reservofficerare som vill tjänstgöra aktivt. Ett annat är företaget MWG som erbjuder militär personal rabatt på covid-tester. Ett tredje är att riksdagen nu fattat beslut att ge regeringen i uppdrag att underlätta och stärka reservofficerares rätt till tjänstledighet från sina ordinarie arbeten för att kunna tjänstgöra inom Försvarmakten, vilket är något som Förbundet Reservofficerarna förespråkat under många år.

JAG VILL OCKSÅ nämna samarbetet mellan Försvarmakten och Sverof, där man med stort engagemang arbetar för att stötta reservofficerssystemet. Målet är att samla alla reservofficerare i livets alla skeden, och syftet att attrahera, rekrytera och utveckla dem till gagn för vårt försvar.

Om det återuppväckta reservofficerssystemet hanteras rätt, kommer reservofficeren att ses som den viktiga resurs vi faktiskt utgör. Den civila arbetsgivaren kommer att se reservofficerens återkommande tjänstgöring som kostnadseffektiv och meriterande kompetensutveckling. Försvarmakten kommer att öva sin förstärkningspersonal i relevanta och intressanta befattningar. Hinder för tjänstgöring, som inkomstbortfall, kommer att undanröjas. Individerna kommer att utvecklas och folkförankringen stärkas.

Vi är inte riktigt där än, men viljan märks tydligare nu än förr. När vi når fram till målet kommer det vara bra för både den enskilde, för näringslivet och för försvaret.

Ju fler vi är som driver frågorna, desto snabbare når vi fram. En stor och enad reservofficersrörelse stärker systemet. Och det är bra för Sverige. ●

MAGNUS KONRADSSON

Förbundsordförande
magnus.konradsson
@reservofficerarna.se

CHANS TILL KURSSTART I VÅR

FÖRSVARSAUTBILDARNA hoppas kunna starta sin verksamhet igen i månadsskiftet april-maj. Gå in på forsvarsutbildarna.se för mer information!

På försvarsministerns bord: Rätten till tjänstledighet

BESLUT Sveriges riksdag beslutade i februari att reservofficerare ska ha rätt till tjänstledighet från sitt ordinarie arbete för att kunna tjänstgöra i Försvarsmakten.

Frågan som länge varit viktig för Förbundet Reservofficerarna har nu landat på regeringens bord efter ett beslut i Sveriges riksdag.

I Försvarsutskottet har frågan drivits av framför allt Jörgen Berglund, moderaterna.

– Grunden är en kommittémotion som moderaterna lämnat in och just punkten om reservofficerares rätt till tjänstledighet trodde jag att vi kunde få stöd för hos andra partier, berättar Jörgen Berglund.

HANS ANALYS VISADE sig riktig. Först valde Kristdemokraterna att stödja motionen, sedan Liberalerna. Och efter vad Berglund kallar "lite argumenterande" också Vänstern och Sverigedemokraterna.

– Då var det klart eftersom vi tillsammans utgör en majoritet i riks-

dagen. När betänkandet sedan skulle justeras valde regeringspartierna att inte reservera sig, säger han.

I ETT SÄRSKILT yttrande skriver Socialdemokraterna och Miljöpartiet att man hellre hade väntat ett helhetsgrepp gällande Försvarsmaktens personella behov men "då utskottet trots detta funnit skäl att rikta ett tillkännagivande till regeringen i denna viktiga fråga har vi valt att inte motsätta oss detta."

I praktiken innebär det att frågan om när detta ska genomföras nu ligger på försvarsministerns bord.

– Jag kommer att bevaka och sätta press på försvarsministern i den här frågan. Det finns ingen anledning att fördröja detta längre, säger Jörgen Berglund.

Egentligen tror inte Jörgen Berglund att det är ett jättestort problem att civila arbetsgivare säger nej till tjänstledighet men han poängterar att frågan ändå är viktig.

– Jag tror att det påverkar viljan att tjänstgöra. Det är betydligt enklare att gå till sin arbetsgivare och

» **Alla hinder mot att reservofficerare tjänstgör måste undanröjas, och detta är ännu ett steg i rätt riktning.**

Jörgen Berglund (M).

Magnus Konradsson.

begära tjänstledigt med svensk lag i ryggen. Budskapet vi sänder är att landet Sverige tycker att reservofficerarna är en viktig del i uppbyggnaden av vårt försvar igen, säger Jörgen Berglund.

MAGNUS KONRADSSON, ordförande för Förbundet Reservofficerarna, är mycket nöjd med beslutet:

– Det är oerhört efterlängtat och något vi efterfrågat länge. Alla hinder mot att reservofficerare tjänstgör måste undanröjas, och detta är ännu ett steg i rätt riktning för att fler reservare ska kunna göra en insats, säger han.

HELENE CLAESSION JENNISCHE

Rabatt på covidtest

PANDEMIN MW GROUP DRIVER i pandemitider drive-in stationer där man kan testa sig för pågående covid eller antikroppar. De erbjuder även läkarintyg om du ska ut och resa. Kopplingen till Försvarsmakten gör att man nu erbjuder rabatt på tjänsterna till uniformsyren. Det betyder att alla reservofficerare har 20 procent rabatt på alla tester. Gäller även för familjemedlemmar eller andra som befinner sig i samma bil vid teststillfället. Läs mer på www.driveintesting.se

FOTO: GETTY

90

...TUSEN. Så många befattningar ska det finnas i Försvarsmakten 2030. (Idag finns cirka 60 000 befattningar)

Öv Olof Granander, chef för FMLOG och övlt Ola Hansson, chef för planeringsavdelningen vid FMLOG stab, vid februaris digitala informationsmöte.

FOTO: KERIM KABACA / FÖRSVARSMAKTEN

Många intresserade när FM LOG växer – inte för sent att söka

REKRYTERING Det digitala informationsmötet i februari lockade många. Nu står 30 nya reservofficerare på FMLOG:s lista.

Nästan hundra hade anmält sitt intresse, 60 kom och 30 av dem har efteråt anmält att de vill fortsätta dialogen.

– Vi är jätteglada för 30 nya namn på vår lista. Nu gäller det för oss att visa att vi kan erbjuda en verksamhet som lockar, säger överste Olof Granander, chef för FM LOG.

EXAKT VILKA kompetenser de som anmält sitt intresse har – vet man ännu inte.

– Det har vi inte hunnit analysera ännu. Men vi har många olika befattningar och jag är säker på att

det finns intressanta sökande, säger han

Under våren kommer en dialog inledas med alla som visat intresse.

– I vissa fall tar vi kontakt med hemmaförband så att vi inte "stjäl" någon som Försvarsmakten har mer nytta av någon annanstans, säger Olof Granander.

INTRESSERAD?

Vill du söka en reservofficersanställning eller placering som reservofficer på FM LOG?

Mejla till fmlog-reservofficer@mil.se

Publicerad i nr 4 2020.

OM PANDEMIN ger med sig hoppas man kunna bjuda in till gemensamma övningar i höst. Innan året är slut ska man sedan ha kopplat kompetens med krigsbefattning och inlett en plan för tjänstgöring.

– Och det är inte för sent att anmäla sitt intresse. Alla som är intresserade är jättevälkomna att höra av sig, säger Olof Granander.

HELENE CLAESSION JENNISCHE

Regementschef öv Stefan Nacksten vid kransnedläggning på födelsedagen den 14 januari.

Nu firas 500 år av obruten kungavakt

JUBILIEUM Den 14 januari i år fyllde Livgardet 500 år. Det gör regementet till ett av världens äldsta.

Allt började i Dalarna år 1521 då 16 unga män valdes ut för att vakta den blivande kungen, Gustav Eriks-son Vasa. De följde honom under befrielsekampen mot danskarna och när han sedan blev kung placerades de som vakter runt slottet. Den här livvakten är ursprunget till dagens Livgarde.

Idag är Livgardet ett stort och mångfacetterat förband med vitt skilda uppgifter – från skarpa insatser och utbildning av värnpliktiga, till ceremonier och militärmusik. Fast mest känt är Livgardet förmodligen för de blåklädda soldater som fortfarande bevakar de kungliga slotten.

JUBILEUMSÅRET KOMMER att uppmärksammas men exakt hur beror på pandemin. I september hoppas man i alla fall kunna fira regementets dag i Kungsängen där man utlovar födelsedagsparad och provkörning av fordon.

En jubileumskoncert kommer också att sändas i SVT under hösten. Försvarsmaktens tre musikkårer; Livgardets dragonmusikkår, Arméns musikkår och Marinens musikkår deltar i programmet.

HELENE CLAESSION JENNISCHE

Historiskt löneavtal i hamn: "En stor framgång för oss"

AVTAL Avtalsrörelsen är över för den här gången. För reservofficerare innebär den för första gången en automatisk höjning av lönen i RO 1-anställningen.

De centrala förhandlingarna mellan OFR/O och Arbetsgivarverket blev klara i november förra året och sedan dess har lokala förhandlingar pågått mellan OFR/O FM och Försvarsmakten. Den 11 februari gick man till slut i mål.

Det här har man kommit överens om:

- ◆ Det nya lokala avtalet ger en löneökning som motsvarar den inom industrin. Avtalet ger som lägst 5,4 procent över 3 år.
- ◆ Avtalet garanterar en retroaktiv löneutbetalning från 1 oktober 2020. Dvs din nya lön gäller fr o m 1 oktober 2020.

◆ En särskild satsning görs på dem som arbetar som pluton- och kompanichefer. För plutonchefer sätts nu en lägsta lön på 30 000 kronor.

För kompanichefer sätts en lägsta lön på 39 000 kronor.

◆ En särskild satsning riktas till så kallade följdjusteringar och omfattar gruppbefäl, soldater och sjömän samt officerare/specialistofficerare.

– Det här berör främst personer som har tre, tio upp till 15 år i yrket och viktig erfarenhet, men de har blivit ikappsprungna lönemässigt av nyanställda i och med tidigare

FOTO: GETTY

Lokala förhandlingarna mellan Försvarsmakten och OFR/O FM har lett fram till ett nytt löneavtal.

låg lönesatsningar, säger Susanne Nyberg, förhandlingschef på Officersförbundet.

SOM RESERVOFFICER gäller det alltid att vara noga med vilka villkor som arbetsgivaren erbjuder innan du tackar ja till en ny tjänstgöring.

– Det är verkligen viktigt att poängtera detta. När du går in i tjänstgöring så förhandlar du om din egen lön. Du sitter i en position där du kan säga ja eller nej till jobbet, och diskutera med din chef var din lön bör ligga, säger Susanne Nyberg.

De reservofficerare som omfattas av de nu avtalade löneökningarna är de som är i tjänstgöring nu och som anställdes under perioden oktober-december 2019.

Samtliga reservofficerare omfattas däremot av att lönen i tillsvidareanställningen (krigsbefattningen/RO1) höjs med 1,8 procent.

– Detta görs automatiskt om du så är inne i tjänst eller inte. Det här är en del av det kollektivavtal vi förhandlade fram i januari 2020 och därmed är det första gången reservofficerare får en automatisk höjning av krigsbefattningslönen, säger Susanne Nyberg.

– Tidigare fick många inte någon löneutveckling på flera år, eller alls. Så detta är en stor framgång för oss reservofficerare, säger Magnus Konradsson, ordförande i Förbundet Reservofficerarna.

HELENE CLAESSON JENNISCHE

Susanne Nyberg

Magnus Konradsson

PERSONNYTT

Hedrad av Nordiska Presidiet

HEDRAD ÖVLT PETER WINROTH har av Nordiska Presidiet tilldelats Nordenplaketten. Enligt presidiet bygger det nordiska reservofficerssamarbetet på ömsesidigt förtroende och trovärdighet. Peter Winroth har i flera år framstått som en nyckelaktör i detta avseende, menar presidiet. Hans engagemang, samarbetsförmåga och kloka bedömningar har varit viktiga bidrag till det gemensamma nordiska arbetet. Peter Winroth är också ansvarig för den internationella verksamheten i Sverofs styrelse samt Chief of Delegation (CoD), vice President Sweden i CIOR.

Får förtjänstmedalj i guld

HEDRAD MJ JONAS STÅLHANDSKE PALOVAARA får Finlands reservofficersförbunds förtjänstmedalj i guld. Jonas Stålhandske Palovaara har ägnat intresse, arbete och tid åt det nordiska samarbetet och är uppskattad för sin initiativrikedom och kunskaper inom IT och kommunikation. Finlands försvarsminister har på framställning av FROF beviljat medaljen för hans fortlöpande och synnerligen värdefulla verksamhet för främjandet av Finlands Reservofficersförbunds syftemål. Jonas Stålhandske Palovaara är också utbildningsansvarig i SVEROF samt Assistant Secretary General (ASG) Sweden i CIOR.

Reservofficersutbildningen med kursstart i sommar har 184 sökande till 40 platser.

FOTO: JOEL THUNGREN/FÖRSVARSMAKTEN

Få sökande till RO-utbildning – kursstart i sommar lockar fler

UTBILDNING Bara fem nya kadetter ryckte in på reservofficersutbildningen rak AROU i januari och hittills är antalet sökande till nästa års kurs få. Intresset för de utbildningar som startar i sommar är betydligt större.

– Vi önskar så klart att det såg annorlunda ut. I längden är det inte ekonomiskt försvarbart att köra utbildningar för fem personer, konstaterar mj Stefan Klawitter, programansvarig på Militärhögskolan i Halmstad.

Samtidigt ser han ljus på framtiden. (ROU) med start i sommar har många sökande, nästan 200. Att det ser sämre ut för (rak AROU) som börjar om ett år tror han beror på att det är för långt mellan ansökan och kursstart.

– Ett år är en lång tid. Folk vill inte nu planera för vad de ska göra i januari 2022, säger han.

HAN HOPPAS DÄRFÖR att Försvarsmakten ska säga ja till en andra ansökningsomgång i höst. Att söka till en utbildning som börjar ett halvår senare bör ge bättre resultat.

Delad anpassad reservofficersut-

bildning (AROU) som görs under två sommarperioder på tio veckor vardera har lockat 60 sökande till sommarens kursstart.

– Kanske är det så att det lockar fler att göra sin utbildning under sommaren. Tyvärr är det ju lite tvärtom för oss, säger Klawitter.

UTBILDANDE PERSONAL behöver semester som alla andra, och många skjutfält ligger i miljövila. (Det vill säga får inte användas på grund av miljölagstiftning).

– Här finns en utmaning helt klart, men vi ska så klart klara av det, säger Stefan Klawitter och tillägger:

– Sökfönstret är nu stängt men det är svårt att veta hur många som de facto dyker upp på utbildningarna då många söker flera olika utbildningar, de kan sakna vissa förkunskapskrav eller fått ett för lågt testresultat. Glädjande är ändå den stora ansökningsningen till ROU, säger han.

Enligt Anna-Karin Broth, stf utbildningschef på Försvarsmakten, är det inte omöjligt att ett nytt ansökningsfönster till reservofficersutbildningen öppnas i höst.

– Vi ska i god ordning granska vilka

Stefan Klawitter.

och hur många som är antagningsbara av dem som sökt. Därefter tar vi ställning till ett eventuellt öppnande av ett ansökningsfönster i höst, säger hon och tillägger att Försvarsmakten arbetar fokuserat med rekrytering och utbildning av befälsuttagna värnpliktiga (KB/PB).

– Det är den personalkategori vi ser i huvudsak kommer att fylla det framtida behovet av reservofficerare. När allt fler befälsuttagna värnpliktiga kommer in i systemet kommer också fler få upp ögonen för möjligheten att söka en utbildning till reservofficer, säger hon.

HELENE CLAESSON JENNISCHE

SÅ HÄR MÅNGA HAR SÖKT

- ◆ **Rak AROU start v 3, 2022:** 29 sökande till 30 platser
- ◆ **Delad AROU start v 24, 2021:** 60 sökande till 30 platser
- ◆ **ROU (ett års utbildning) start v 24 2021:** 184 sökande till 40 platser

Stora steg framåt för Sverof 2.0

AVTAL Sverofs arbete med samarbetsavtalet och Sverof 2.0 får tummen upp av Försvarmakten.

– Vi ser att många aktiviteter redan har skett och allt går helt enligt tidsplan, säger Jonas Wannberg, som representerar Försvarmakten i den gemensamma arbetsgruppen.

EN VIKTIG DEL i återuppbyggandet av försvaret är reservofficeren. Inom Försvarmakten vidtas nu åtgärder för att kunna attrahera, rekrytera, behålla och vidareutveckla sina reservofficerare. En del i det arbetet sker genom samarbetsavtalet mellan Försvarmakten och Sverof.

– Försvarmaktens attraktionsarbete och vidareutveckling av reservofficerare har stått still länge. Vi ser att vi behöver lägga resurser på det, och anser att en viktig del är att använda Sverof som motor i dessa delar av arbetet, säger Jonas Wannberg.

MEN HUR SKA man bli ordentligt attraktiv och relevant för reservofficerare i livets olika skeden? För att ta reda på det, kommer Försvarmakten tillsammans med Sverof att göra en Sifo/Kantarundersökning bland reservofficerare.

– Det är viktigt att få ett kvalitativt och kvantitativt säkerställt underlag, så att vi utgår från rätt värden när vi sedan ska skapa mervärde och information som verkligen når ut till de olika målgrupperna, förklarar Magnus Andersson, som är Sverofs representant i arbetsgruppen.

Inom Försvarmakten pågår ett arbete med utveckling av reservofficerssystemet. Därtill förbereder man olika informationsinsatser för att nå reservofficerare tillsammans och genom Sverof.

Från Sverofs sida har man förbättrat för att arbetet med vidareutveckling ska komma igång. En föranalys har gjorts för att se över hur väl den nuvarande tekniska lösningen fungerar, och hur den kan stödja verksamheten.

– Beroende på resultatet av

Från Försvarmaktens sida tycker vi att det är helt rätt väg att gå att tillsätta just den här typen av profiler som projektledare.

Jonas Wannberg.

Magnus Andersson.

RO-undersökningen, och på hur vi ska jobba med rekrytering, attraktionskraft och vidareutveckling av reservofficerare, kommer tekniken sedan att komma att anpassas, förklarar Magnus Andersson.

SEDAN ETT PAR månader har fokus i Sverof legat på att stödja Försvarmakten med rekrytering, både till reservofficersutbildningen, till den strategiska kursen på FHS och till FMLOG. Arbetet med att producera relevant informations- och rekryteringsmaterial är påbörjat. Dessutom har man anställt två projektledare, som ska utveckla och driva projektet framöver.

– Från Försvarmaktens sida tycker vi att det är helt rätt väg att gå att tillsätta just den här typen av profiler som projektledare, säger Jonas Wannberg, som nu ser fram emot att komma igång med vidareutvecklingen av projektet.

JENNY HARLIN

Publicerad i nr 3 2020.

Den strategiska time-outen är över och försvaret behöver mängder av reservare.

FOTO: BEZAV MAHMOD/FÖRSVARMAKTEN

Här är Sverofs nya projektledare

Elias Mibesjö och Anton Kindlund är projektledarna som ska starta upp och driva Sverof 2.0.

Elias har examen i marknadsföring, lång erfarenhet från varumärkesbyggande inom försvarssektorn samt från militära insatser i Liberia, Afghanistan och Kosovo. Han kommer att dra igång projektet, analysera RO-undersökning-

ens och föranalysens resultat och bygga upp strukturer och metoder för den framtida utvecklingen.

– En duglig och engagerad reservofficerskår är en betydande del i försvarsförmågan och är en av de viktigaste länkarna mellan Försvarmakten och civilsamhället. I vår ska vi se till att nå ut till förbanden och tilltala värnpliktiga med rätt budskap för att påvisa möjligheterna i och betydelsen av reservofficersyrket, säger Elias Mibesjö.

Till sommaren kommer han att lämna över till Anton Kindlund, nytexaminerad reservofficer med pågående ingen-

Anton Kindlund.

Elias Mibesjö.

jörsstudier, som ska driva projektet och genomföra de aktiviteter som bedöms ge mest effekt.

– Det här tar mitt försvarsengagemang till nästa nivå! Reservofficeren är en unik tillgång för både Försvarmakten och sin civila arbetsplats och kan överföra kompetens från bägge sidor. På så sätt blir han eller hon en tillgång för hela Sverige, både militärt och civilt. Det är en win-win-situation för individen, Försvarmakten och den civila marknaden, säger Anton Kindlund.

JENNY HARLIN

Rätten till premie är fortfarande aktuell

ÄRENDEN JUST NU Förbundet Reservofficerarna företräder landets reservofficerare gentemot arbetsgivaren Försvarmakten. Det här jobbar förhandlingschef Jonas Wiberg med just nu.

♦ **Rätten till tjänstledighet.** Precis aktuellt är att myndigheten MSB inte ville ge en reservofficer ledigt två veckor för tjänstgöring i Försvarmakten, vilket får anses anmärkningsvärt. Efter förhandling ändrade sig dock myndigheten, och reservofficeren fick ledigt, vilket är mycket glädjande.

Här är förstas riksdagens beslut om att underlätta för reservofficerare att få tjänstledigt av stor vikt för rätt till både tjänstledighet och löneutfyllnad.

♦ **Rätten till reservofficerspremie är fortfarande aktuell** i ett antal ärenden där Försvarmakten inte vill betala premien fastän den enskilde har fullgjort tjänstgöringen. Tvisteförhandlingar pågår i ett flertal fall.

♦ **Det finns också** flera fall där reservofficerare fått sämre villkor än yrkesofficerare, eller blivit sämre behandlade av sina civila arbetsgivare för att de tjänstgör i Försvarmakten. Så kan vi inte ha det.

♦ **Förbundet ser** också över personalförsörjningssystemet som helhet och arbetar med ett förslag till långsiktigt hållbart reservofficerssystem med attraktionskraft, kompetensutveckling och utvecklingsmöjligheter upp till högre nivåer.

JONAS WIBERG

UTMANINGEN: Sex nya regementen på mindre än tio år

Sverige ska få sex nya regementen. Vi har vänt blicken mot Sollefteå och Kristinehamn där utmaningarna är särskilt stora. →

Kommunen har haft en gymnasieskola i två av kasernerna men de flyttar ut under det här året och nästa, så de lokalerna är snart tillgängliga.

Hans Pahlin.

Hans Pahlin, Sollefteå kommuns projektledare för

militär återetablering, vid skjutvarings skylten utanför Sollefteås gamla regementes övnings- och skjutfält.

TEXT: TIM ANDERSSON
FOTO: MATS ANDERSSON

Riksdagsdagen beslutade i höstas om en rejäl investering i försvaret. Anslaget ska stegvis höjas från dagens 60 miljarder kronor per år till 89 miljarder år 2025.

För pengarna ska bland annat sex nya regementen upprättas, vilket uppenbarligen innebär en utmaning för Försvarsmakten. I ett par intervjuer nyligen kunde inte överbefälhavaren Micael Bydén lova att etableringen skulle förverkligas i enlighet med riksdagsbeslutet. Varningsflaggan gällde framförallt Sollefteå och Kristinehamn, där det inte finns någon,

eller mycket liten, verksamhet att bygga på.

Uttalandet skapade en del diskussion. Nu säger dock Försvarsmaktens produktionschef, generallöjtnant Johan Svensson, att man dragit för stora växlar på det.

– Vi hade påbörjat det här arbetet redan innan de politiska besluten fattades. Så om någon har uppfattat det som att vi inte sätter högsta fart i den här frågan är det direkt felaktigt, det är absolut full fart nu. Det ÖB sade var att det finns saker i detaljplaneringen som vi inte råder över, och det stämmer.

FRÅGETECKNET GÄLLER INTE resurser, förtydligar Johan Svensson, utan tidsplanen.

Micael Bydén.

Johan Svensson.

Nyetableringen är, som han formulerar det, "trögrörlig materia", där Försvarsmakten inte kontrollerar alla steg i processen. Bygglov, upphandling och miljöprövning är några exempel på det. Och när det gäller rekryter så är det Plikt- och prövningsverket som ansvarar för mönstring och inkallelser.

NÅGON EXAKT beskrivning av den kommande verksamhetsutvecklingen kan inte Johan Svensson ge – Försvarsmakten arbetar just nu med en detaljplanering

till budgetunderlaget i mars. Processerna har dock inletts på alla platser, berättar han. När det gäller rekryter är Kristinehamn och Sollefteå de regementen som

Kanslihuset, där regementschefen och regementsstaben huserade. I förgrunden ett material och serviceförråd som tidigare var matsal fram till mitten av 1900-talet.

han förväntar sig kommer kräva mest tid och arbete.

– Kristinehamn ska börja ta emot värnpliktiga under perioden 2021–2025, och nå full effekt mellan 2026 och 2030.

I Sollefteå ska etableringen ske 2022 för att nå full effekt under följande försvarsperiod, berättar han.

HANS PAHLIN, SOLLEFTEÅ kommuns projektledare för militär återetablering och själv reservofficer, berättar att första steget i Sollefteå blir att få till en regementsledning som kan fungera som en projektgrupp.

– Det handlar ju väldigt mycket om att skapa resurser. Vi har infrastrukturrella saker – det ska byggas nytt, det ska återtäckas saker. Vi har logistiken – att ta hit →

En stor tillgång för återetableringen i Sollefteå är de två övnings- och skjutfälten.

→ materiel, bygga upp logistikspår. Dessutom ska vi börja anställa yrkesofficerare och beställa värnpliktiga, samt även att fylla upp förbanden, eller i alla fall göra en personalplan för dem.

EN TYDLIG TILLGÅNG i Sollefteå är de två övnings- och skjutfälten, med tillhörande miljötillstånd. Det finns också mycket militär infrastruktur kvar sedan I 21 lades ned år 2000. Visst behöver det röjas på fälten om man ska kunna öva där med större styrkor, men det är en detalj i sammanhanget, enligt Hans Pahlén. Så fort snön har försvunnit kommer man att göra i ordning.

Utöver skjutfältet finns det också lokaler att tillgå, som förråd och tre stora kaserner vilka en gång rymde 350 soldater vardera. De senare ägs i dag av ett privat fastighetsbolag, men det är möjligt för Försvarsmakten att hyra eller återköpa dem.

– Kommunen har haft en gymnasieskola i två av kasernerna, medan de vanliga lokalerna har renoverats. Men skolan flyttar ut under det här året och nästa så de är snart tillgängliga, berättar Hans Pahlén.

Så hur ser då Försvarsmakten på gamla

» Vi har en åldersstruktur som gör att väldigt många går i pension under det här försvarsbeslutet.

Hans Pahlén.

En kvarlämnad helfigurmåltavla i målboden.

kaserner och andra lokaler på platserna för de nya regementena? På kort sikt kan de komma till användning, men den långsiktiga lösningen är nog nybyggnation, tror produktionschefen Johan Svensson. Många av byggnaderna är nämligen till åren, och inte i toppskick. Dessutom har samhällena börjat expanderat in i de gamla regementsområdena, säger han.

– Det är i många fall civil verksamhet som är, om inte i direkt anslutning till de gamla kasernerna så åtminstone väldigt nära dem. I några orter är det till exempel daghem i samma område, och det kanske inte är den bästa lösningen att kombinera värnpliktsutbildning med daghem.

UPPRUSTNINGEN AV Försvarsmakten är alltså rent logistiskt en mycket komplicerad historia, poängterar Johan Svensson. →

Från Hallstaberget kan man blicka ner över gamla I 21:s kasernområde, som numera benämns Hågesta. I bakgrunden syns Multräberget.

”Kommunen har haft en gymnasieskola i två av kasernerna men de flyttar ut under det här året och nästa”, säger Hans Pahlín.

→ En annan stor utmaning för Försvarsmakten handlar om att hitta och behålla personal – såväl militär och civil.

– Problemet är att vi har en åldersstruktur som gör att väldigt många går i pension under det här försvarsbeslutet, och nästa. Hittills har vi haft ett inflöde av nya officerare som inte stått i paritet med utflödet. Vi väntar oss också en kompetensutmaning, där vi får in många unga personer, men färre personer med lite mer erfarenhet och kunskap.

RUNT OM I LANDET gör kommunerna vad de kan för att stötta Försvarsmakten. I Sollefteå berättar Hans Pahlín att kommunen bland annat har kontaktat ett stort antal yrkesofficerare som slutade när I 21 lades ned, och som nu är intresserade av återgå i tjänst. Man vill också försöka hjälpa medföljande.

– Vi har bland annat en jobbgaranti. Så om det nu är officerare som flyttar hit till I 21 och har medföljande så ska dessa få ett jobberbjudande inom fyra månader. Utöver det har vi inrättat en resurs som ska stötta dem som kommer hit med att hitta bostäder, förskolor, skolor, föreningsliv och andra aktiviteter.

NYA REGEMENTEN

1 Norrlands dragonregemente (K 4)

Arvidsjaur. Återetablering: 2021–2025.

2 Älvsborgs amfibieregemente (Amf 4)

Göteborg. Återetablering: 2021–2025.

3 Upplands flygflottilj (F 16)

Uppsala. Återetablering: 2021–2025.

4 Bergslagens artilleriregemente (A 9)

Kristinehamn. Återetablering:

inleds 2021–2025 för att

nå full kapacitet 2026–

2030.

5 Dalregementet (I 13)

Falun. Återetablering:

Senast 2022, för

att nå full kapacitet

2026–2030.

6 Västernorrlands

regemente (I 21)

Sollefteå, med

utbildningsde-

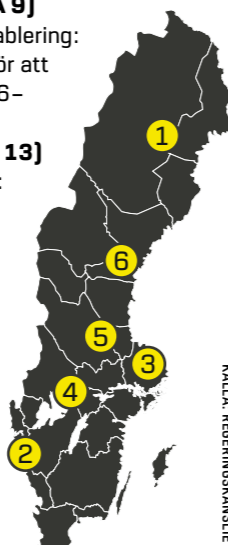
tachement i

Östersund. Senast

2022, för att

nå full kapacitet

2026–2030.

KALLA: REGERINGSKANSLIET

ÄVEN I KRISTINEHAMN, där Bergslagens Artilleriregemente A 9 ska återskapas, ser man ett stort intresse. Peter Eskebrink, administrativ chef på, Kristinehamns kommun, betonar reservofficerarnas viktiga roll.

– De kan utgöra en kontakt mellan civilsamhället och det militära. Civilsamhället måste blandas in, det är ju trots allt ett totalförsvar det handlar om i dag.

Just nu är Kristinehamns kommun med och stödjer Försvarsmakten i ett pilotprojekt tillsammans med BAE Systems Bofors och Saab Dynamics i Karlskoga, där man tittar på förutsättningarna för återetablering av Artilleriregementet ur kommunalt och regionalt perspektiv. I projektet ingår också att se över kompetensinventering och möjligheter för att låna in reservofficerare och andra från försvarsindustrin till Försvarsmakten.

– Skulle möjligheten finnas? Det tror vi. Att växeltjänstgöra som reservofficer eller civilanställd mellan försvarsindustrin och Försvarsmakten skulle utveckla båda dessa funktioner på både kort och lång sikt, säger Peter Eskebrink. ●

Peter Eskebrink.

DEBATT

Regeringen bör skapa svensk totalförsvarsöverenskommelse

Totalförsvarsproposition 2021–2025 nämns att ”... Regeringen konstaterar att Försvarsmakten har mandat att utforma yrkes- och reservofficerförsörjningen för att bemöta denna obalans.” Politiken erinrar om detta till synes självklara då Försvarsmakten under lång tid haft svårigheter att komma tillrätta med det som uttrycks vara organisationens största utmaning.

Försvarsmaktens personalförsörjning verkar ha mer fokus på reproduktion än på att omhänderta befintliga kompetenser. I ett läge med förändrad doktrin, grundförsörjning genom plikt och frivillighet i kombination med krav på en fördubblad försvarsmakt inom 15 år finns varken tid eller pengar till ett ensidigt fokus.

En försvarsgrensgemensam reservofficersfunktion bör inrättas på central nivå för att förbättra förutsättningarna för tillgänglighet av personal och kompetens och nå ökad nyttjandegrad. Kompetenser och tjänstbarhet av befintlig RO-pool bör inventeras och en förvaltning till stöd för krigsplaceringar och nyttjande av reservofficerare ur ett generellt perspektiv bör komma på plats. Formerna för hur reservofficerare inom ramen för 3/8 regeln i Officersförordningen kan användas bättre bör utvecklas. Formerna behöver ta hänsyn till frågor om villighet, möjligheter och behov. Funktionen kan också utgöra kontaktpunkt för förbandens RO-handläggare, som behövs alltjämt.

INOM RAMEN FÖR Centrala Försvarsmaktsrådet har Försvarsmakten ingått samarbetsavtal med ett antal civila arbetsgivare avseende personalförsörjning av tidvis tjänstgörande personal. Frågan är dock om ansatsen är tillräckligt bred.

I Storbritannien stöttar statsmakten aktivt genom att arrangera för bättre förutsättningar, vilket skulle behövas även här.

”The Armed Forces Covenant” är ett avtal mellan de väpnade styrkorna, nationen och re-

geringen. Den innefattar den moraliska skyldigheten gentemot all personal som tjänstgör eller har tjänstgjort i de väpnade styrkorna. Företag, föreningar o s v kan ansluta sig frivilligt till detta paraplyavtal vars innehåll förvaltas av motsvarande regeringskansliet eller försvarsdepartementet. Över 1 000 verksamheter tillsammans med samtliga 407 lokala myndigheter såsom länsstyrelser och regioner i Storbritannien är anslutna.

Anslutningen sker genom att utarbeta en policy för hur anställda reservister och frivilliga ska behandlas i frågor såsom tjänstledighet, löneutfyllnad, pension, semester, tjänstgöringsplaner o s v, och förklarar även vad som förväntas av den enskilde. Grunden är författningar och regleringar, men den deklarerar alltså även att den militära professionen är något värdefullt för organisationen. I Storbritannien ses sådana policys som en naturlig del i mångfalds- och inkluderingsarbetet.

FÖRSVARSDEPARTEMENTET har informerats om ”The Armed Forces Covenant” med ett tillhörande exempel på policy för ett anslutande svenskt företag i syfte att belysa hur regeringsnivån i Sverige kan förbättra förutsättningarna för personalförsörjning till Försvarsmakten.

En svensk ”Totalförsvarsöverenskommelse” kan ses som en modell för statsmakten att snabbt skapa förutsättningar som grundas i ledning snarare än styrning.

Det måste vara lätt att engagera personal och vidmakthålla den. Tröskeeffekten syftar till att avskräcka en yttre antagonist från att angripa vår suveränitet och vårt sätt att leva. Perspektivet hjälper oss att se bortom hindren och fokusera på just detta. ●

◆ Artikeln har tidigare publicerats i KKrVA i en längre version

DEBATTÖR:
RO/MJ
KRISTIAN
WENDT

Stora uppdrag för små förbund

Små förbund med stora uppdrag behöver en plan. **Magnus Konradsson** styr mot ett tydligt mål, om än med ett steg i taget.

TEXT: HELENE CLAESSON JENNISCHE
FOTO: STEFAN ESTASSY

När Magnus Konradsson blev ordförande i Förbundet Reservofficerarna 2013 såg saker och ting annorlunda ut. Intresset för såväl försvar som reservofficerare var lågt, styrelsearbetet gick på lågvarv och man hade stundtals problem att få kansliet att rulla.

Idag är allting annorlunda. Försvarsmakten står inför en stor expansion, reservofficerare är efterfrågade och Förbundet Reservofficerarna bockar av fråga efter fråga på sin att-göra-lista.

– Vi är ett litet fackförbund i Saco-sfären men vi får ändå igenom mycket, säger Magnus Konradsson som tror att mycket handlar om ett effektivt styrelsearbete hos såväl Förbundet Reservofficerarna som Sverof, där Magnus Konradsson också är ordförande.

– De båda styrelserna jobbar nära varandra då vi ofta hanterar samma frågor, men ur olika perspektiv. Det har varit en styrka att arbeta på det här sättet. Vi har aktiva styrelser som får arbeta hårt, vilket är nödvändigt när man har små kanslier, säger han och tillägger att han också uppskattar åldersblandningen i styrelserna.

– De yngsta är under 30, de äldsta nästan 70. De ger en bra bild av att vara reservofficer i livets alla skeden.

En framgångsfaktor i arbetet tror han också är att man i förbundet medvetet tagit en fråga åt gången.

– Vi tar fråga för fråga, inte allt på en

gång, och vi betar av listan hela tiden, säger han.

Fackförbundet Reservofficerarna driver frågor kring villkor för tjänstgöring. Man förhandlar för enskilda medlemmar, eller om kollektivavtal tillsammans med Officersförbundet inom förhandlingsorganisationen OFR O FM.

INOM SVEROF ÄR den stora frågan just nu samarbetsavtalet med Försvarsmakten där det gemensamma syftet är att attrahera, rekrytera och utveckla reservofficerare.

Men Magnus Konradsson är stolt över mycket man åstadkommit de senaste åren.

– Att vi äntligen fått igenom rätten till tjänstledighet hos civil arbetsgivare för reservofficerare. (Läs mer på sidan 4)

– Att reservofficersutbildningen kommit igång igen vid Försvarshögskolan i Halmstad. Vi har jobbat stenhårt för det.

– Att nästan alla som blir reservofficerare också blir medlemmar i Sverof är så klart kul.

– Vi har skapat bättre villkor för reservofficerare i form av rätt till tjänste-

Vi ska göra så att reservofficerare har råd att tjänstgöra, och får möjlighet att tjänstgöra.

pension (2016) och ett fullt fungerande kollektivavtal (2020).

Det stora arbetet har dock bara börjat. Mängder av nya reservofficerare ska rekryteras de kommande åren.

– Vi vill vara en bra partner till Försvarsmakten i rekryteringsarbetet, och samtidigt ge mervärde till våra medlemmar. Vi ska göra så att reservofficerare har råd att tjänstgöra, och får möjlighet att tjänstgöra, säger han.

Exakt vilka frågor som Sverof ska arbeta med för att vara attraktiv och relevant framöver hoppas man få hjälp att identifiera i den stora reservofficersundersökning som kommer att göras tillsammans med Försvarsmakten.

ANDRA VIKTIGA FRÅGOR som hanteras i Förbundet Reservofficerarna är den om kalenderdaglön (alltså att du enbart får 1/30-del av månadslönen per dag om du tjänstgör färre dagar än fem) och rätten till löneutfyllnad.

– Min önskan är att det ska vara samma princip som i föräldraförsäkringen, att man ska kunna få ut 90 procent av sin lön, helst mer. Ska man hårdra det är det ju lika viktigt med en försvarsmakt som kan försvara vår demokrati, som att barn får ha sina föräldrar hemma det första året, säger han.

För Magnus Konradsson är den långsiktiga visionen ett läge där Försvarsmakten och de civila arbetsgivarna konkurrerar om reservofficerarna och deras kompetens.

– Jag brukar tala om en treenighet där samhälle, försvarsmakt och civila arbetsgivare tjänar på oss reservofficerare. Arbetsgivarna tjänar på den ledarskapskompetens vi får hos Försvarsmakten, som i sin tur tjänar på vår civila kompetens. Samhället tjänar på att vi har ett fungerande försvar och vi reservofficerare blir på köpet vinnare på arbetsmarknaden. ●

Den 19 mars håller Förbundet Reservofficerarna förbundsstämma. Den 24 mars gör Sverof samma sak. Civilt jobbar Magnus Konradsson som produktionschef på Vattenfall Vattenkraft Dalälven. På fritiden är han ordförande för bägge förbunden.

»Alla bör ställa sig frågan vad man kan göra för sitt land«

De marina förbanden verkar här och nu, året runt. Marinchefen, konteramiral **Ewa Skoog Haslum**, vill kunna lita på att reservofficerare kommer när marinen har behov. Dessutom vill hon ha mer pengar till personal och övning – och mer frihet, mandat och ansvar.

H

TEXT: JENNY HARLIN
FOTO: MAJA HANSSON/
FÖRSVARSMAKTEN

Hur ser du på reservofficerens roll inom marinen?

– Reservofficeren bygger vår volym och vår uthållighet. Marinens sjögående förband är aktiva 7/24 året runt och behöver kunna bedriva verksamhet här och nu. Vi har behov av reservofficerare överallt, både i staber och i sjögående förband. Även ombord skulle det kunna finnas behov av reservofficerare. Men vi har en slimmad organisation och har svårt att anställa redan idag, säger marinchefen konteramiral Ewa Skoog Haslum.

Helst skulle hon vilja bygga upp dubbla besättningar på fartygen. Systemet är personalkrävande, och behöver både robusthet och redundans, förklarar hon.

Hur skulle du vilja att reservofficerssystemet inom marinen fungerade?

– Jag skulle vilja se ett system som är fördelaktigt både för marinen och för individen, så att den enskilde reservofficeraren både kan och vill ingå i det. Reservofficeraren måste få utbildning, men också användas, för utvecklingen går fort och om du inte upprätthåller din kompetens genom övning och tjänstgöring blir den utdaterad. Ska du jobba i stab krävs

också erfarenhet, vilket är lika med ålder. Du måste alltså tjänstgöra över tid för att kunna upprätthålla kunskaperna.

Försvarsmakten ska tillväxa, men för marinens del gäller det inte nu, utan främst i slutet av 2020-talet. Och någon större personell tillväxt ser inte marinchefen framför sig, snarare att personal kommer att flyttas från ost- till västkusten, inom befintliga ekonomiska ramar. Många reservofficerare kommer aldrig att bli aktuella för tjänstgöring i marinen igen.

– Det krävs en alltför stor utbildningsinsats för att reservofficerare som inte tjänstgjort på länge ska kunna bli tjänstgöringsbara. Det tycker jag att man ska vara ärlig med, säger marinchefen och tillägger:

– Men det finns ingen anledning att kicka ut reservofficerare med nollavtal. Låt dem informera om totalförsvaret, låt dem stanna kvar i systemet tills de fyller 68 och ge dem medalj och ett stort tack.

EWA SKOOG HASLUM betonar marinens särart; att de marina förbanden verkar dygnet runt, här och nu. Därför bygger marinens personalförsörjningssystem på

”De ekonomiska hål som vi skapade bakåt i tiden, de suger upp dagens resurser som en torr plankta suger vatten”, säger marinchefen.

Marinen verkar här och nu. Vi är där ute dygnet runt för att försvara Sverige.

kontinuerligt tjänstgörande officerare, soldater och sjömän. Många av de befintliga reservofficerarna har en bakgrund som yrkesofficerare, vilket marinchefen tycker är bra eftersom man tar tillvara på kompetens som byggs upp under många år, säger hon.

YTTERST FÅ NYA reservofficerare utbildas inom marinen, liksom få går på den nivåhöjande taktiska stabskursen, TSK. Det är behoven som styr, konstaterar marinchefen. Och behoven är inte större just nu. Dessutom saknas pengar till övning.

Ewa Skoog Haslum vill att reservofficerare med avtal ska tjänstgöra och öva. Framöver kommer det att ske i högre grad än idag.

– Både på Marinbasen och på Amfibieregementena kommer behovet att öka. Redan idag tjänstgör cirka 10–35 reservofficerare per år och förband. Fler kommer att krigsplaceras, vi kommer att etablera ett nytt amfibieregemente, förändra logistikorganisationen, få två nya ubåtar, omsätta signalspaningsfartyget, så tillväxten kommer men inte lika stor som många tycks tro. Jag vill vara ärlig så att folk inte tror att vi kommer att börja massanställa.

För det finns utmaningar, konstaterar konteramiralen. En heter pengar, alltså verksamhetsmedel för övning. Även om miljarder tillförs Försvarsmakten är de rörliga ekonomiska delarna små.

– Jag låter kanske lite dyster, men vi ska vara ärliga med vilken ambitionsnivå vi kan ha. De ekonomiska hål som vi skapade bakåt i tiden, de suger upp dagens resurser som en torr plankta suger vatten.

EN ANNAN UTMANING är tillgängligheten. Marinchefen skulle vilja få in reservofficerare för att fylla längre vakanser, men också för att upprätthålla beredskapsorganisationen. Men det är först vid

→ höjd beredskap som reservofficerare är skyldiga att tjänstgöra, och många reservofficerare får inte ledigt från sina civila arbetsgivare för övning och tjänstgöring.

– Där har jag ett problem med hur lagen ser ut idag. Vår verksamhet är här och nu, den uppstår inte bara vid höjd beredskap. Vi kan inte ha ett system där jag planerar en organisation och inte vet om personalen kommer. Säg att jag behöver höja vår sjöövervakningsförmåga, då vore det bra att ha reservofficerare som kan komma in, förklarar marinchefen.

– Alla bör ställa sig frågan vad man själv kan göra för sitt land. Alla har ett ansvar att bidra till totalförsvärsförmågan. De civila företagen kan göra det genom att släppa ifrån sig sin personal. Det finns många företag som hyllar reservofficerare och vad näringslivet får tillbaka i form av ledarskap och kompetens. De goda exemplen bör lyftas fram, resonerar Ewa Skoog Haslum.

ETT SÄTT ATT öka tillgängligheten är att få fler officerare, bland annat genom att ge reservofficerare möjlighet att växla om till kontinuerlig tjänstgöring för

MARINCHEFENS BUDSKAP...

◆...till dig som vill tjänstgöra aktivt:

– Häng kvar, häng i. Visa upp dig och vad du kan. Det är viktigt att krigsförbandet håller kontakt, men det är lika viktigt att individen gör det. Kämpa på!

◆...till dig som känner att du gjort ditt som aktiv reservofficer:

Stanna kvar i systemet och sprid information om totalförsvaret i det civila.

◆...till makthavare:

Försvargrenarna har olika behov. Ändra lagstiftningen så att tillgängligheten på reservofficerare ökas. Om vi ska ha ett fungerande totalförsvär måste även näringslivet hjälpa till.

att fylla luckor i marinens officersrader.

Det är viktigt att den möjligheten finns. Vi verkar ju här och nu, det är inte en beredskapsorganisation som man kan vänta ett par år med att fylla vakanserna. Ibland tror jag att det är onödigt krångligt för en reservofficer att gå över till att bli yrkesofficer.

MARINCHEFEN ÅTERKOMMER OFTA till tillgängligheten, som är avgörande för en verksamhet som pågår dygnet runt i stående förband. Och till behoven av mer verksamhetsmedel.

– Jag skulle vilja ha mer pengar för mer verksamhet och kunna anställa mer personal. Framför allt skulle jag vilja att försvargrenscheferna fick mer frihet, större ansvar och eget mandat.

Hur ska ni få det?

– Vi kommer att få det allteftersom. Den mandatförskjutning som nu sker till försvargrenschefer är välkommen, men det finns mycket kvar att göra. Jag konsekvensredovisar detta ständigt, framförallt vår särart vad avser behovet av tillgänglighet. Sakta men säkert tror jag att vi kan få till en förändring. ●

VILL DU VETA MER?

◆ Vill du veta mer eller har en arbetsgivare som inte har men borde teckna en avsiktsförklaring? Gå in på www.forsvarsmakten.se/arbetsgivare eller mejla arbetsgivarrelationer@mil.se

Avtalen ska göra det lättare för reservofficerare att få ledigt för tjänstgöring.
FOTO: JOEL THUNGREN / FÖRSVARSMAKTEN

Samarbetsavtal med företag ska underlätta för tjänstgöring

ARBETSGIVARRELATIONER Förr var det självklart och positivt för civila arbetsgivare att reservofficeren tjänstgjorde i Försvarsmakten. Idag ser det inte likadant ut. På Högkvarterets sektion för Arbetsgivarrelationer arbetar bland andra **Ulrika Sehlin** för att underlätta tjänstgöring för reservofficerare.

– Vårt övergripande mål är att stärka relationen med näringslivet och underlätta personalflöden mellan Försvarsmakten och andra arbetsgivare samt att öka meritvärdet av all tjänstgöring i Försvarsmakten. Bland annat genom att företagen får teckna en avsiktsförklaring med Försvarsmakten. Syftet är att huvudarbetsgivare inte bara ska förstå den kompetens som reservofficeren tar med sig från Försvarsmakten utan även att de ska uppmuntra sin personal till att delta när Försvarsmakten kallar,

oavsett om det är högtryck och leder till arbetsbortfall hos den ordinarie arbetsgivaren, säger Ulrika Sehlin.

En avsiktsförklaring är inte ett bindande avtal. Lever företagen upp till avsiktsförklaringen?

– Vår bild är att de som skriver under är engagerade och har en stark vilja av att bidra till ett fungerande försvar av Sverige och att huvuddelen arbetar för att hitta vägar att bidra.

Räcker det med avsiktsförklaringar?

– Avsiktsförklaringarna är bara en kugge för att hjulet ska snurra och stommen för ett strukturerat samarbete. Bakom avsiktsförklaringen behöver det stå personer som driver och utvecklar samarbetet både inom Försvarsmakten och hos våra samarbetspartners. Några exempel som snabbt får stor effekt är att synliggöra målgruppen genom att bland annat upprätta riktlinjer i sin personal-

Ulrika Sehlin.

policy där arbetsgivaren ställer sig öppet positiv till individens tjänstgöring i Försvarsmakten och tydliggöra målgruppens anställningsbarhet. En annan viktig del som Försvarsmakten identifierat är att förbättra kommunikationen med alla våra deltidsengagerade samt att tydliggöra deras civila meritvärde som deras erfarenhet i Försvarsmakten ger.

Varför behövs det?

– Den moderna militära utbildningen innehåller en kvalificerad skolning i ledarskap inom ramen för en demokratisk människoupptäckning. Den behöver synliggöras och översättas då bilden av vilken typ av ledarskap som lärs ut i Försvarsmakten är förlegad. Det är viktigt både för vårt anseende som arbetsgivare men även för att de som utbildas till reservofficerare ska uppfattas erhålla en merit som deras arbetsgivare värdesätter.

JENNY HARLIN

Har du koll på din försäkring när du är i tjänst?

FÖRSÄKRING Plötsligt är olyckan framme och du skadas under tjänstgöring. Har du koll på ditt försäkringsskydd när du tjänstgör som reservofficer?

Här är de viktigaste reglerna att känna till.

Som reservofficer är du vanligtvis anställd av två arbetsgivare: dels Försvarsmakten, dels din civila. Om du skadas under din militära tjänstgöring hamnar oftast ansvaret för rehab och sjuklön hos din civila arbetsgivare.

– Var du har skadat dig är inte kopplat till var sjuklönen ska betalas ut eller rehabsatsen ska göras, det är där du arbetar och inte kan arbeta på grund av skadan eller sjukdomen, förklarar Helena Nilsson, verksamhetsutvecklare på Försäkringskassan.

Det spelar alltså ingen roll om du har skadat dig på kontorstolen, på höghöjdsclättring privat eller på skjutbanan. Det är huruvida du kan arbeta eller komma tillbaka till jobbet som är relevant.

NÄR DU SOM reservofficer tjänstgör i Försvarsmakten, täcks du av samma försäkringar som yrkesofficeren (se faktaruta).

Under den tid som du skulle ha tjänstgjort i Försvarsmakten enligt tjänstgöringsplanen, är det Försvarsmakten som står för sjuklönen de första 14 dagarna efter avdragen karenstid. Kan du inte jobba i ditt civila yrke, är det din civila arbetsgi-

vare som står för sjuklönen. Sjuklönen är 80 procent av din lön om det inte finns ett kollektivavtal som anger högre summa.

Efter sjuklöneperioden på 14 dagar träder Försäkringskassan in och betalar sjukpenning, max 80 procent av din lön men högst 810 kronor per dag – före skatt.

SKULLE DET GÅ så illa att skadan hindrar dig från att arbeta helt eller delvis, alltså att det inte går att rehabiliteras tillbaka till något arbete på arbetsmarknaden, kan du få sjukersättning på 64,7 procent av din totala lön (civil och militär sammanräknad) under de senaste 5–8 åren. Som mest kan du få 19248 kronor i månaden – före skatt.

Om du inte kan jobba på grund av skadan, och det innebär en inkomstförlust på din samlade inkomst, kan du få en livränta på som mest 7,5 prisbasbelopp per år. I år är summan alltså 357.000 kronor – före skatt.

– Har du haft en hög inkomst innan du blir skadad, blir den inte fullt ut kompenserad, konstaterar Helena Nilsson på Försäkringskassan.

Det kan alltså vara en god idé att se över sitt privata försäkringsskydd, för att säkra inkomsterna vid skada eller sjukdom.

För mer info, se fk.se och reservofficerarna.se, där en lista över vilka försäkringar som finns för reservofficerare är sammanställd av Försvarsmakten.

JENNY HARLIN

DETTA GÄLLER

◆ **I grunden täcks alla** statligt anställda av de statliga kollektivavtalen Avtal om statens tjänstegruppplivförsäkrings (TGL-S) och Personskadeavtalet (PSA). En reservofficer som tjänstgör omfattas även av arbetsskadeförsäkring, trafikförsäkring när något av Försvarsmaktens fordon är inblandat, tjänstereseförsäkring och URA-försäkringen.

◆ **Utöver detta** kan ytterligare stöd vid rehabilitering erbjudas genom Kungafonden.

◆ **En reservofficer** som skadar sig på arbetsplatsen eller på väg till eller från arbete kan få ersättning genom arbetsskadeförsäkringen.

DEN ERSÄTTNING SOM KAN BETALAS UT ÄR:

◆ **Sjuklön:** Sjuklön från Försvarsmakten och sjukpenning från Försäkringskassan.

◆ **Livränta:** Om en arbetsskada har gjort att förmågan att skaffa sig inkomst har blivit ned-satt med minst 1/15-del kan livränta utbetalas. Täcker den inkomstförlust som skadan orsakat, upp till 7,5 prisbasbelopp.

◆ **Tandvård:** kan ersätta kostnader för tandvård som uppstått på grund av arbetsskada. Betalas ut efter genomförd behandling.

◆ **Särskilda hjälpmedel:** exempelvis benprotes kan ersättas.

◆ **Om du drabbas** av en personskada som är att anse som arbetsskada kan du få ersättning enligt avtal om ersättning vid personskada (PSA).

◆ **Vid trafikskador** gäller istället trafikskadeförsäkringen. Om arbetstagaren skadar sig i privat fordon i samband med tjänsteresa eller resa till och från arbetet så gäller den privata bilförsäkringen.

◆ **Statens tjänstereseförsäkring** gäller vid alla inrikes och utrikes tjänsteresor. Försäkrings-skyddet gäller även i krigsområden.

◆ **Försäkringen gäller** vid alla tjänsteresor under hela tiden arbetstagaren är borta från tjänstestället, bostaden eller annan plats där tjänsteresan börjar eller slutar. Gäller skador som inträffat till följd av olycksfall, bland annat medicinsk invaliditet, dödsfall, personskada vid överfall, akut sjuk- eller tandvård.

◆ **Vid tjänstgöring utomlands** är arbetstagaren kompenserad för den högre risknivån som gör att den privata försäkringen inte går att teckna eller inte faller ut. I militär insats utomlands omfattas arbetstagaren även Statens riskgaranti som ger ersättning till arbetstagaren eller dennas anhöriga vid invaliditet eller dödsfall. Arbetstagare är även omfattade av URA-försäkringen.

KÄLLA: FÖRSVARSMAKTEN

SVEROF

sverof.se

MEJLA TILL SVEROF!

Vi behöver ha korrekta kontaktuppgifter för att kunna kommunicera med våra medlemmar. Glöm inte att mejla dina uppgifter till kansli@sverof.se

KRÖNIKA

Var rädda om varandra – vi är snart över mållinjen

Nu har vi haft ett tufft år men vi har alla, var och en i sin roll, kämpat väl under pandemin. För detta har vi också utbildats – att möta det oväntade.

Själv har jag funderat på hur våra anor såg på tillvaron 1939.

Trodde man att eländet snart skulle vara slut? Få anade nog den 1 september 1939 att detta skulle sluta först sommaren 1945. Men man kämpade på med fattigdom och ransoneringar, mörkläggningsgardiner, långa tider i beredskapsläge och rädsla för vad som komma kunde. Stockholm och Lund hade bombats, min egen pappa gick med i Hemvärnet och fick på Österlen med sin m/96 bevaka nödländande flygande fästning och mina farföräldrar tog emot ett finsktalande krigsbarn. Detta är en del av historien som följt mig i livet.

Ingen visste hur länge det skulle vara utan det gällde att hålla ut. Det tog nästan sju år! Sedan fick man kraft att bygga upp det som raserats. Det blev också mycket bättre. Att få tillhöra efterkrigs-generationen när alla kurvor pekade uppåt gav stora möjligheter. Men vi fick också till livs berättelser och minnen från beredskapstiden.

UTIFRÅN VIKTEN AV historien tog jag med mina barn till koncentrationsläger och resterna av Berlinmuren. De har fått träffa och lyssna till fångar från koncentrationsläger och flyktingar från Östtyskland, allt för att historien också ska bli en vägvisare för dem. När jag vid familjens besök i Berlin efter "die Wende" gick i den gamla dödszonen invid den forna gränsgatan Bernauer Straße i centrala Berlin och våra barn kommenterade mig med "Vad konstig du blev" då förstod jag att jag förmedlat något viktigt till dem.

Den 12 mars i år insåg jag att pandemin på

allvar kommit över oss. Jag tänkte att vilken tur det var att den kom under våren. Allt annat var fint. Dagarna blev ljusare, trädgården grönskade och gräsmattan växte som alltid alltför fort. Jag tänkte också att vilken tur det inte kom under hösten och vintern när allt var grått och trist.

NU HAR HÖSTEN PASSERAT, den för många den mest ensamma julen är glömd och det är än värre nu än i våras.

Jag har bestämt mig att, när vi nu anar mål-snöret, så ska jag inte falla på upploppet. Nu gäller det att hålla ut några månader till. Nu under våren kommer vi, om stjärnorna står rätt, att ha passerat bottenläget och vaccineringen kommit i gång.

Alla lär inte av historien men jag är övertygad om att det kollektiva minnet kommer att påverka oss alla positivt. Låt oss förmedla till våra barn och efterkommande om vad vi upplevt så att kommande generationer tar lärdom och förstår vad utmaningar innebär.

Nu gäller det att kämpa ett litet tag till. Snart är vi i mål. Håll ut ett par månader till! Var försiktiga! Var rädda om er själva, era närstående och alla andra. Vi är snart över mållinjen. Vi kommer att ha en massa nya erfarenheter som vi kan bygga vidare på. Tag vara på dem så tar vi nya krafttag för framtiden, ty att den kommer vet vi med visshet!

Livet är fullt av möjligheter. Fånga dem! ●

JAN KVERNBY

Kanslichef Sverof
kansli@sverof.se

KRÖNIKA

Svårt med öppenhjärtiga samtal under pandemin

Ytterligare ett verksamhetsår är till ända. Den 11 mars, samma dag som WHO deklarerade att sjukdomsspridningen var en pandemi genomförde SFRO årsmöte enligt traditionell modell. Det var det sista som skedde i förbundet innan begränsningar påverkade all verksamhet.

Vid det här laget har vi levt med en, för vår tid, fullständigt annorlunda situation i ett helt år. För många ett år av distansmöten, hemarbete, inställda övningar, struken tjänstgöring och stillestånd.

För förbundets del har läget förstås också haft påverkan. Styrelsen har nu implementerat flera verktyg som gjort att arbete kan ske på distans, gemensamma arbetsytor, videokonferens, digital signering av protokoll och så vidare. Det formella arbetet har kunnat fortsätta utan någon större inskränkning.

Om alla deltar på distans så är det lättare för utomsöcknes att känna sig inkluderade under möten. Men förutsättningarna för naturligtvis också med sig stora nackdelar. Nära på all kretsverksamhet har fått ställas in eller minskat i omfattning och firandet av föreningens jubileumsår har blivit uppskjutet. Den stora begränsningen när vi inte kan träffas fysiskt är i mitt tycke att det diskussionerna blir begränsade. Här skiljer vi oss säkert åt, men jag tycker att det är väldigt svårt att få till och delta i öppenhjärtiga samtal mellan flera personer när man inte sitter på samma plats. Det gäller intressearbete så väl som internt styrelsearbete.

DESSA BEGRÄNSNINGAR till trots har finns det flera tydliga framsteg för reservofficersrörelsen. Bestämmelser som kan hjälpa till att sänka trösklarna för tjänstgöring är efter stora insatser snart

att vara beslutade. Försvarmakten har också ett förbättrat ekonomiskt läge och den personella tillväxt som krävs för att kunna nå de ställda kraven borde ge tjänstgöringsmöjligheter för den som är tillgänglig. Det borde i sin tur kräva fler utbildningsplatser för att kunna upprätthålla reservofficerssystemet. Det bärande ordet i alla dessa hypoteser är "borde". För precis som att beställningar av nya fartyg som borde gjorts långt tidigare är det inte dessvärre inte alltid logiken som är styrande.

DE NUVARANDE utbildningskullarna är alldeles för små för att på sikt vara tillräcklig för de högre staber där behovet i första hand kommer att finnas. Kraven på att ha rätt rekryterade, rätt utbildade och tillräckligt erfarna officerare i reserven är oförändrat. Och det nuvarande systemet visar gång efter annan att det verkligen föreligger ett behov av tillgängliga reservofficerare.

Verksamhetsområdena för samhällets beredskapsbrandmän och (den förvisso nedlagda) beredskapspolis är en ganska tydlig illustration som svar på frågan varför, Corona-tid eller ej: Om det behövs. ●

JOHAN HAMNEGÅRD
Ordförande SFRO
ordforande@sfro.se

Johan Hamnegård

Birger Härsjö och Ulf Birath vid Sydhamnen Stora Dyrön.

FOTO: JOHAN VON OTTER

En heldag längs kusten med intensiv navigeringsträning

Lördagmorgon 24 oktober i Tånguddens hamn. Inalles nio förväntansfulla SFRO-medlemmar och besättning mönstrar ombord på Sjövärnskårens SVK 70 för en heldag på havet, under ledning av befälhavare Göran Ringqvist och övningsledare Johan von Otter. En heldag längs kusten med intensiv navigerings- och manöverträning står på programmet.

Vädargudarna ler mot oss för första gången på flera veckor. Snabbt ombord med väskor, bryggan dukas och fartyget görs klart för gång. Obligatorisk säkerhetsgenomgång, fördelning till sjövakter och därefter losskastning. SVK 70 stävar ut från det som på 1980-talet var Göteborgs örlogshamn och hemvist för 5., sedermera 48. patrullbåtsdivisionen, minsvepare mm.

EFTER EN STUNDS lite trevande start finner sig alla väl tillrätta på den välutrustade inomhusbryggan och de mer rutinerade deltagarna och övningsledaren coachar i BryggIMs finesser. Nere i fartygets mässprep-

par nästa sjövakts sjökort för brinnan-de livet.

På grund av Covid har alla egen fika och matsäck och etappmålet för dagen är pizzalunch iland på Stora Dyrön – dagens viktigaste händelse!

TEAMEN PÅ BRYGGAN bli snabbt varma i kläderna när övningsledaren pekar ut rutten som ska följas och punkter som ska passeras utefter ostida Björkö, via Brunskärsleden och Instö ränna till Älgö och Stora Dyrön. Dagen ska nyttjas maximalt så vi sätter snart kurs nordvärt till Klädesholmen som har en utmärkt kaj för att träna kajstuds. Via det i marinen illa beryktade utloppet vid Eggskär, via Kyrkesund hinner vi upp till Kråkefjorden strax syd Mollösund då det är dags att vända sydvart ut på öppnare vatten så vi kan ägna oss åt lite kustnavigering och angöring av Pater Nosterskärgråden.

Vi vinkar till Marstrand och fortsätter i skymningen via Sille-sund sydvart. Från Knippla blir det mörkernavigering efter fyrar med radarstöttning, som spetsas till lite extra när all plottern går i baklås i beckmörkret. Rutinen kickar in och

vi kan nöjda konstatera att konsten att följa vit sektor och tolka lanternorn sitter i ryggmärgen.

EN NÖJD OCH lite mör besättning mönstrar av och tackar Sjövärnskåren i Göteborg och vår trogna sponsor Föreningen för Göteborgs försvar att vi trots Coronatider kunde genomföra denna viktiga, årliga refresher.

JOHAN VON OTTER

SFRO-G OCH ROSIGS VÅRPROGRAM 2021

- ◆ 27 mars Pistolskytteträning och Glockenspiel.
 - ◆ 17 april Pistolskytteträning inför vårfälttävlan.
 - ◆ 8 maj Vårfälttävlan, skytte och orientering.
 - ◆ 19 maj Föredrag och Öppen Mäss.
 - ◆ 26 maj Känsofskjutning med sillmid-dag och prisutdelning.
 - ◆ Sommar Navigationsdagar på Västkusten.
- För mer detaljerad info:** se sfro.se eller rosigs.se

Träna inför multitestet

Styrka och spänst på tid och i takt prövas i det fystest som officerare ska klara av.

Fokusera på dig själv, inte på hur mycket mjölk-syra du får. Öva tekniken och på att göra repetitionerna i takt är **coach Fanny Vestlings** råd till dig som vill träna inför multitestet.

TEXT: JENNY HARLIN
 FOTO: JONAS MALMSTRÖM

■ Det spelar ingen roll vilken ordning du gör repetitionerna i. Alla ska genomföras i rad. Börja med att ladda ner en app med metronom, så att du kan hålla takten. Gör sedan valfri uppvärmning i 5–10 minuter.

1 ARMHÄVNINGAR
 Du ska göra minst 8, max 26 armhävningar i takt med metronomen. Ner på ett pip, upp på nästa pip. Du får poäng efter hur många armhävningar du klarar av. Tänk på att armbågsleden ska vara vinkelrät (90 grader), fötterna höftbrett i marken, händerna valfri bredd.

2 SITUPS
 Håll händerna på armbågarna. Gå ner tills du når skulderbladen. Låt armbågarna följa kroppen till knäna. Hälarna ska ständigt vara i marken. Repetitionerna ska göras i samma takt som metronomen, minst 10, max 60 repetitioner.

3 RYGGHÄNG
 Du behöver hjälp av någon för denna övning, eftersom en person ska sitta på utförarens vader som mottyngd. Lägg dig på bänken med kanten i höjd med höftbenen. Sträck

ut dig rak, håll knutna nävar vid öronen och håll kvar armbågar och händer i den statiska positionen och kämpa på så länge du orkar, minst 60 sekunder, max 240 sekunder. Kom ihåg att andas.

4 UPPHOPP
 Här gäller det att hoppa rakt upp minst 30 cm, max 50 cm. Du kommer att ha ett band knutet i midjan, och därifrån ett måttband som går från midjan till marken. Hoppa rakt upp, med benen sträckta så att din kropp blir som ett spjut. Du får mer kraft om du sträcker upp armarna. Du måste landa max 10 cm från startplatsen. Du får tre försök, det med bäst resultat räknas.

5 ARMHÄNG
 Du kan behöva hjälp att komma upp på stängan. Häng med handflatorna mot dig och hakan över stängan, minst 15 sekunder, max 65 sekunder. Det gäller att du hittar en position som passar dig själv och att du låser fast på stängan, eftersom det handlar om greppstyrka. ●

◆ Du måste få poäng/minimivärdet på alla övningar för att bli godkänd. Maxpoäng för varje övning är 100 poäng, total maxpoängen för hela testet är 500.

VISA VEM DU ÄR

Köp Sverofs funktionströja och andra profilprodukter på Sverof.se

Blås över! Amiralen kommer ombord.

ILLUSTRATION: HARALD SALLBERG

Marinens jubileum firas med praktverk

JUBILEUM **Marinen fyller 500 år och firar det med en kärleksförklaring i bokform signerad Claes-Göran Dahl.**

– Utan flottan och skärgårdsflottan – samt Royal Navy som kom till vår undsättning – hade Sverige inte funnits idag. 1808 hade ryssarna invaderat Gotland och var beredda att gå vidare för att invadera Sverige så Danmark och Ryssland kunde dela Sverige mellan sig. Men örlogsflottan överförde trupper till Gotland och kastade ut ryssarna. Spanjorerna i Bernadottes armé längtade hem och fick transport tillbaka av Royal Navy. Sverige var räddat!

När man pratar med Claes-Göran Dahl råder inget tvivel om att han besitter såväl stor kärlek till som kunskap om marinen.

Claes-Göran Dahl.

Något som också syns i de 800 sidor om den svenska marinens historia som nu ges ut i praktverket *Vår marin 500 år* (huvudförfattare Claes-Göran Dahl och Magnus Haglund).

– Tyngdpunkten ligger på den moderna tiden. Framför allt handlar det om människorna och hur de upplevde sin tid i marinen, säger Claes-Göran Dahl som skrivit och varit redaktör. Han påpekar att reservofficerarna har en särskild roll i boken:

– Marinen var först med att utbilda reservofficerare, först sjökaptener, men under andra världskriget även andra med lämpliga förkunskaper. Flera reservofficerare bidrar därför i boken. Bland annat Girion Blomdahl som redogör för hur reservofficersinstitutionen växte fram. **HELENE CLAESSON JENNISCHE**

Pansarbåten "F-båten" som svenska folket 1912 samlade in pengarna till. Konstverk av Jacob Hägg.

Pansarkryssaren Fylgia som var ett välkänt "långresefartyg". Sjösatt 1905 vid Finnboda varv. Konstverk av Jacob Hägg.

Specialerbjudande för våra läsare!

Boken kan förhandsbeställas här: attundaskpeppforlag.se/RO. Erbjudandet gäller till den 30 april 2021.

Pris: 450:-/bokverk [del 1+2] [frakt & distribution tillkommer].

RESERVOFFICERARE SOM MEDVERKAR

Girion Blomdahl

RO/Örlogskaptten.
Officersexamen 1996 [linje ROK B HM/Min].
MinO HMS Visborg 1997, Stf C ROP ÖS 2000–2002. Vakhavande örlogskaptten Kungl. Slotten 2006. Advokat, doktorand och f d rådman.

Claes Dahlbäck

RO/Kaptten.
Reservofficer 1968, Marinintendent.
Befattning: Under fänriksåret DP 2 på 4. MTB-divisionen. Civilekonom.
VD för Investör AB under åren 1978–1999. Styrelseledamot i Astra, ABB, Electrolux, Ericsson, SEB, SKF, Stora Enso och Goldman, Sachs.

Verner Gerholm

RO/Örlogskaptten.
Officersexamen 2000, [linje ROK B MRöj/röjdyk]. Vapentjänst: Minkrig/röjdyk. Röjdykledare 2002–2004, Minkrigsanalys 2004–2010. Fil. lic i matematikämnet didaktik. Flaggkaptten i SjöHOLM 2004–2007.

JAG ÄR OCKSÅ RESERVOFFICER CARL DOUGLAS

Jag är pacifist men vissa saker är värda att försvara

Carl Douglas
i full dykar-
mundering.

Dykaren Carl Douglas, blir lugn under vattenytan – och liknar upplevelsen med mammas mage. I över 20 år har han sökt och hittat spektakulära vrak i Östersjön.

Det var omedelbar kärlek när Carl Douglas dök för första gången, 1990 i Stora barriärrevet i Australien.

Sedan dess har kärleken växt och Carl Douglas har hamnat i historieböckerna. I grunden är han lantbrukare, men kanske mer känd som välbärgad greve, finansman och dykare.

Carl Douglas ledde till exempel insatsen som resulterade i fyndet av regalskeppet Svärdet. Han var också med och löste mysteriet med den nedskjutna DC-3:an, en händelse som ligger honom varmt om hjärtat.

Speciellt kontakten med familjerna till de saknade och att sedan få vara med under hela bärgningen på HMS Belos.

Hur fastnade du för dykning?

– Dykning skiljer sig från många andra sporter genom att det är motsatsen till en adrenalin sport. Jag brukar kalla dykning för "det stora lugnet". Det är mammas mage kombinerat med mindre information till hjärnan – helt enkelt mindre stress. En bra grej i dessa dagar! Sedan blev det för mig ganska snabbt förknippat med foto, film och att berätta historier –

och att resa och upptäcka nya platser och människor.

Nyligen gav du och Jonas Dahm ut fotoboken "Ghost ships – Östersjöns okända historia" Hur växte idén fram?

– Både Jonas och jag älskar böcker. Det är något speciellt och varaktigt med en bok, vi brukar säga att en bok varar för evigt. Redan när vi började dyka tillsammans för 22 år sedan så pratade vi böcker. 2008 gav vi ut vår första bok om vrak i Östersjön, och började direkt jobba med "Ghost ships". Så vi har hållit på i 14 år med den här. I början visste vi naturligtvis inte exakt hur den skulle se ut, men vi var tidigt ganska säkra på att den skulle fokusera på bilderna. När Jonas fotokonst utvecklades till den världsunika nivå där han är idag blev detta mer och mer tydligt.

Vad är nästa stora projekt?

– Vi har i en större grupp skapat en stiftelse som heter Voice of the Ocean där vi vill öka kunskapen och engagemanget för våra hav. Vi för samman erfarenheterna från ett av världens främsta sjömatningsföretag MMT och Sveriges ledande producent av undervattensfilm.

– Vi vill väcka nyfikenhet om havet som leder till att människor skaffar sig mer kunskap. Och med mer kunskap kan besluten kring havet bli klokare.

Sedan 1991 är du reservofficer, hur kommer det sig?

– Egentligen är jag pacifist, men jag kom fram till att vissa saker är värda att försvara. Då är det värt att offra lite extra engagemang på detta.

Vilka är utmaningarna med att vara reservofficer?

– Utmaningen är enkel: den heter Försvarsmakten. Sedan invasionsförsvaret nedprioriterades på 1990-talet så har man ingen aning om hur man ska hantera oss kvarvarande reservofficerare. Ömsom får vi höra att vi behövs, ömsom råder total tystnad.

Vad vill du se för förändring?

– Försvaret som helhet måste bestämma sig vad man vill med reservofficerarna. Jag brukar säga om mycket: antingen avvecklar man eller så utvecklar man. Problemet sitter i att det saknas ett resurssatt systematiskt tänk.

KLARA STEFANSSON

MJ CARL DOUGLAS

◆ **Född:** 1965 i Stockholm.

◆ **Familj:** Fru och tre barn, ett bonusbarn.

◆ **Yrke:** Lantbrukare i grunden, även känd som dykare, företagare, fotograf och historiker.

◆ **Det gör jag helst en ledig dag:** Rör mig i skogen eller till havs.